

gemeente
Het Hogeland

Plan van aanpak Vervolg Evaluatie Groenbeleidsplan 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Kwaliteit van het groen	4
2. Biodiversiteit en natuurwaarden	8
3. Samenwerking met inwoners	11
4. Organisatie	12
5. Openbare speelvoorzieningen en beweegtuinen	13
6. Kostenraming.....	14

Inleiding

Op 30 juni 2021 heeft de gemeenteraad het Groenbeleidsplan 2021-2030 (verder: GBP) vastgesteld. Onderdeel van onze werkwijze is het periodiek evalueren van dit beleid. De evaluatie van het GBP is op 2 november 2023 vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders en vervolgens op 13 december 2023 gedeeld met uw raad. Dit plan van aanpak sluit aan op de evaluatie. In dit stuk leest u welke aanbevelingen wij aan willen pakken, tegen welke kosten. Niet alle aanbevelingen worden uitgewerkt, het gaat om de stappen waar we op korte termijn, 2024 of 2025, mee kunnen beginnen. De overige aanbevelingen worden meegenomen in het integrale beleidsplan van IBOR, dit ligt in de lijn om in 2025 te worden vastgesteld.

In aanvulling op de evaluatie groenbeleidsplan hebben we een hoofdstuk over openbare speelvoorziening en beweegtuinen toegevoegd. Hierin is aan de hand van een situatieschets een aanbevelingen op korte termijn opgenomen.

Leeswijzer

Centraal in het GBP staan een aantal ambities, zij vormen de rode draad. In de evaluatie zijn per ambitie aanbevelingen geformuleerd. In dit plan van aanpak is per ambitie, op basis van de aanbevelingen, één of meerdere acties geformuleerd. De ambities vormen dan ook de hoofdstukindeling van dit plan van aanpak.

Per actie staan de bijbehorende kosten genoemd. Deze kosten worden in het laatste hoofdstuk samengevat voor een totaaloverzicht en verder onderbouwd met een raming die als bijlage is toegevoegd.

1. Kwaliteit van het groen

Eén van ambities uit het groenbeleid is *Het Hogeland bewaakt de kwaliteit van het groen*. De kwaliteitsniveaus die wij hanteren zijn B en C van het CROW. Gemiddeld voldoet het resultaat aan het niveau, dit is gebaseerd op waarnemingen van onze collega's van de uitvoering. Zij zien in de praktijk hoe het groen erbij staat en voeren onderhoud uit. Dit gebeurt nog niet planmatig op het niveau dat nodig is en het resultaat ervan is meestal niet vastgelegd. Het werken volgens een planmatige aanpak, rapporteren, en bijsturen op basis van een vaste systematiek is wenselijk.

Ook zien wij dat het planmatig vervangen en/of renoveren van beplanting niet goed is geborgd. Over het algemeen voldoen wij aan het kwaliteitsniveau, maar dit is geen houdbare situatie. Gemiddeld gaat de inrichting van een plantvak 10 jaar mee, periodieke vervanging of renovatie is nodig. Wij zien een neerwaartse spiraal in de kwaliteit, waar een impuls voor nodig is om uit te komen.

De kwaliteit van ons openbaar groen heeft vanzelfsprekend een sterke relatie tot de beleving en tevredenheid van onze inwoners. Daarnaast is er, zeker bij boombeheer, een relatie tot zorgplicht. Bij een gebrekkige invulling daarvan lopen onze inwoners veiligheidsrisico's.

1.1 Data op orde en planmatig beheer

Het uitvoeren van het dagelijkse onderhoud gebeurt nog niet op het niveau wat wij graag willen. De afgelopen jaren is het proces voor het onderhoud, door onvoldoende capaciteit, onvoldoende gedigitaliseerd in het beheersysteem. Het beheer wordt nu voornamelijk uitgevoerd aan de hand van individueel bijgehouden lijsten en kennis wat niet is opgeschreven. De data in het beheersysteem is dus onvolledig bijgehouden, waardoor de data niet compleet en up-to-date is. Hierdoor is het beheersysteem op dit moment moeilijk werkbaar. Er kan bijvoorbeeld niet gemakkelijk een uitdraai worden gemaakt van alle hagen die gesnoeid moeten worden. Niet alle hagen zijn ingetekend én bij de ingetekende hagen ontbreken soms de areaalgegevens waardoor we niet kunnen zien wat het oppervlak precies is. Door de ontbrekende data kan er geen berekening worden gemaakt voor het oppervlakte haag wat moet worden gesnoeid en hoeveel tijd en inzet hiervoor nodig is.

Om de beheerdata in het systeem compleet en up-to-date te krijgen, willen wij een nulmeting laten uitvoeren. Hierbij worden alle groenelementen van de gemeente bij langs gegaan om ze in te meten en de kwaliteit te beoordelen. Vervolgens wordt dit doorgevoerd in het beheersysteem. Het laten uitvoeren van de nulmeting is kostbaar. Onze gemeente is de op één na grootste gemeente van Nederland qua landoppervlakte. Door deze uitgestrektheid kost het veel tijd om alle groenelementen in te meten. Het beoordelen van de kwaliteit moet gebeuren door iemand die kennis heeft van de verschillende planten en bomen.

Met behulp van deze nulmeting kunnen we een meerjarenplan opstellen. Vervolgens stellen we een meerjarenplan op, hierin staan de te voorziene klussen als herinrichting en omvorming. Zowel het benodigde budget als de uitvoering kan daarmee goed worden gepland. Zo voorkomen we verwaarloosde plantvakken en kunnen we meer duidelijkheid bieden aan inwoners die vragen hierover hebben.

Voor het planmatig uitvoeren van een herinrichting of omvorming is in onze huidige begroting onvoldoende voorzien. Grofweg kan gesteld worden dat ieder jaar één tiende van het areaal plantvakken aangepakt moet worden.

In de evaluatie van het Groenbeleidsplan wordt ook het opstellen van een groenstructuurplan genoemd. In het groenstructuurplan staat wat wij willen bereiken met het openbaar groen: het gewenste ruimtelijke groenbeeld. Dit willen wij betrekken bij het ontwikkelen van het integrale IBOR beleid en is dus niet in dit plan van aanpak opgenomen.

De concrete stappen die we willen zetten:

- Eenmalig een schouw/nulmeting in de gemeente aan de hand van de CROW systematiek voor de kwaliteitsbeoordeling en inventarisatie.
- Planmatig uitvoeren van herinrichtingen en omvormingen aan de hand van een meerjarenplan.

Kostenraming incidenteel 450.000 euro

Kostenraming structureel 200.000 euro

1.2 Achterstallig boomonderhoud

Voor het achterstallig boomonderhoud is er in 2021 t/m 2023 een incidenteel budget beschikbaar gesteld. De geraamde kosten, drie jaarschijven van € 45.000, zijn gebaseerd op een random steekproef van 10% van de bomen. Het is gebleken dat met dit budget niet alle achterstanden zijn weggewerkt. Onveilige situaties, ontevredenheid van inwoners en kapitaalvernietiging nemen daarmee toe.

Het achterstallig onderhoud is geconstateerd aan de hand van een boomveiligheidscontrole. Als de geconstateerde gebreken niet worden aangepakt, voldoen wij niet aan de wettelijke algemene zorgplicht. Algemene zorgplicht houdt in dat een eigenaar verplicht is zijn bomen regelmatig en systematisch te onderhouden en periodiek te laten inspecteren op mogelijke gebreken en zo nodig actie te ondernemen.

Om verwarring te voorkomen: De in dit hoofdstuk benoemde bomen zijn straat- en laanbomen, de bomen die langs onze straten en in onze parken staan. De bomen in de gemeentelijke bossen zijn benoemd in 'hoofdstuk 1.3 Onderhoud bosgebieden'.

Snoeironde

Eind 2023 is uitgezocht hoeveel achterstallig onderhouden bomen er nog zijn en hoeveel daarvan te gevaarlijk zijn om te laten staan. Voor de bomen die kunnen blijven staan is een snoeironde nodig om overhangende takken weg te halen.

Kostenraming snoeironde incidenteel 100.000 euro

Te kappen bomen

De bomen die te gevaarlijk zijn om te laten staan zijn ziek of aangetast. Denk aan een zwam die de boom langzaam verzwakt of aan essentaksterfte. Er zijn nu nog zo'n 400 bomen die Het verwijderen van deze bomen is tot nu niet planmatig opgepakt, waardoor een achterstand is ontstaan. Een kapronde nodig, het gaat hierbij om zo'n 400 bomen.

Kostenraming kapronde incidenteel 140.000 euro

Herplant

Als de gemeente bomen kapt, moeten er ook weer nieuwe bomen worden geplant (herplantplicht). Er zijn zo'n 550 te herplanten bomen. Dit aantal bestaat uit de hierboven genoemde 400, vermeerderd met ca. 150 bomen die al zijn gekapt. De totaal hoeveelheid nieuw te planten bomen moeten in een goede groeiplaats worden geplant zodat ze hun hele bestaan voldoende groeiruimte zullen hebben. Daarom is het belangrijk dat er voldoende ondergrondse ruimte wordt gecreëerd waar de boomwortels voldoende voeding, vocht en zuurstof kunnen opnemen voor een lang leven en bovenal een gezond bomenbestand. Voor het planten van nieuwe bomen wordt een herplantplan opgesteld, hierin staan de geschikte locaties, de boomsoort en de plantmaat. Het uitzoeken van geschikte locaties kost veel tijd, doordat we op veel locaties in de knel komen met aanwezige kabels en leidingen.

Voor de herplant van bomen kan uit worden gegaan van een kostenpost van 1000 euro per boom. In deze kosten zitten onder andere het uitzoeken van de geschikte locatie, het bestellen van het plantmateriaal, grondverbetering en -bewerking, het graven van een kuilgat, het aanplanten van de boom, boompalen, boomband en eventuele drainage. Ook de nazorg en het beheer van de bomen is in dit bedrag opgenomen.

Kostenraming herplant incidenteel 550.000 euro

1.3 Onderhoud bosgebieden

De afgelopen jaren is er weinig onderhoud uitgevoerd in de bossen doordat er geen budget voor is opgenomen in de begroting. Hierdoor staan er veel dode of kwijnende bomen met essentaksterfte en is er een dichte onderlaag ontstaan van jonge bomen en struiken. Ook zijn er een aantal bomen omgewaaid door storm. Langs de paden zijn soms gevaarlijke situaties door overhangende takken of risicobomen. De belangrijkste beheermaatregelen voor de bosgebieden zijn het verwijderen van gevaarlijke bomen langs het pad en dode essen die zijn aangetast door essentaksterfte. De paden moeten ook vrij worden gemaakt van (dode) overhangende takken. Langs de waterkanten moet worden gesnoeid zodat de sloten schoongemaakt kunnen worden. Daarna moet er ruimte worden gemaakt in de ondergroei, die is dichtgegroeid met lage bomen en struiken waardoor er geen gelaagdheid in het bos zit. De afwisseling van verschillende lagen biedt ruimte voor dieren en voor meer plantensoorten. Met een incidenteel budget kunnen de achterstanden worden weggewerkt. Vervolgens kunnen we jaarlijks met een structureel budget het benodigde onderhoud uitvoeren.

Kostenraming incidenteel 250.000 euro

Kostenraming structureel 200.000 euro

1.4 Begraafplaatsen

Het begrotingsoverschot 2022 is aangemerkt om een aantal begraafplaatsen op te waarderen. Alle begraafplaatsen zijn medio 2022 geïnteriseerd. Door capaciteitsgebrek is dit proces langzaam op gang gekomen. Ook zijn op veel begraafplaatsen vrijwilligers werkzaam, wij vinden het belangrijk deze mensen bij de planvorming te betrekken wat de processen intensief maakt. Dit gezamenlijk maakt dat budgetoverheveling nodig was.

Op het moment van schrijven zijn voor een aantal begraafplaatsen plannen gemaakt, offertes opgevraagd en op een enkele plaats is met de uitvoering gestart. Noemenswaardig zijn hier de begraafplaatsen Zandweer en Adorp.

De uitgangspunten bij het maken van plannen voor het opwaarderen van de begraafplaatsen is een kwaliteitsimpuls, maar ook een onderhoudsvriendelijke inrichting. Hierdoor moet een eenmalige investering leiden tot meer kwaliteit voor hetzelfde structurele budget.

Het is inmiddels duidelijk dat niet alle begraafplaatsen die eigenlijk aandacht verdienen aangepakt kunnen worden voor het beschikbare budget. Bovendien is het zo dat de BTW op de kosten bij begraafplaatsen niet compensabel is. Daardoor is er onder de streep minder geld beschikbaar dan bij andere projecten.

Kostenraming incidenteel 200.000 euro

1.5 Invasieve exotenbeheer

De bestrijding van invasieve exoten is lastig, Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw breiden snel uit en verdringen inheemse soorten. In onze wateren zijn nog geen invasieve exoten (bijvoorbeeld Grote waternavel) waargenomen. Door klimaatverandering worden de groeiomstandigheden voor deze soorten beter.

De exoten geven overlast voor onze inwoners en hebben een negatieve invloed op de ecologische kwaliteit. Om verspreiding en negatieve effecten van invasieve exoten zoveel mogelijk te voorkomen gelden er op Europees en nationaal niveau specifieke wetten en regels. De EU heeft een lijst samengesteld van invasieve exoten die schade veroorzaken of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen. Het is de taak van de lidstaten om deze soorten, waar mogelijk, uit te roeien in het wild. Als uitroeien niet lukt, moeten de lidstaten de soort beheren en de nadelige effecten zoveel mogelijk beperken. Soorten zoals de Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw en reuzenbalsemien staan op deze lijst.

Om bestrijding goed vorm te geven zijn er veelal specialistische en arbeidsintensieve maatregelen nodig. Er is een pilot uitgevoerd voor de bestrijding van Japanse duizendknoop met verschillende methoden. Mede door meldingen van inwoners is inzichtelijk waar de locatie met invasieve exoten zich bevinden. Dit jaar willen we een verdere intensivering van de bestrijding op diverse locaties en een beheerplan opstellen. Voor het bestrijden van de soorten is een structureel budget gewenst, omdat het succesvol bestrijden meerdere jaren duurt. We hebben nog niet inzichtelijk wat de exacte kosten jaarlijks zullen zijn, er is een kostenraming gemaakt met de informatie die we nu hebben.

Kostenraming structureel 200.000 euro

2. Biodiversiteit en natuurwaarden

Bij de ambities *Uitgangspunt bij ontwikkelingen en beheer is het vergroten van natuurwaarden* en *Het Hogeland streeft naar versterken van groenstructuren en onderlinge verbindingen* is weten wat we hebben van belang. Als we weten waar bijzondere plant- en diersoorten binnen de gemeente aanwezig kunnen zijn, kunnen we deze beter beschermen en verbindingen tussen gebieden versterken.

2.1 Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Om samen te werken aan het herstellen en het stimuleren van de biodiversiteit kunnen wij ons als gemeente aansluiten bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is een beweging waarin bedrijven, boerenorganisaties, banken, natuurorganisaties, wetenschappers, overheden en burgers intensief samenwerken aan het ombuigen van biodiversiteitsverlies naar biodiversiteitsherstel, om zo een systeemverandering te realiseren. De kern van hun aanpak is om samenwerking tussen alle relevante actoren op gebiedsniveau te realiseren.

Als partner hebben we verschillende kansen en mogelijkheden:

- Connecties binnen een netwerk van boerenorganisaties, bedrijven, kennisinstellingen, natuur- en milieuorganisaties en overheden;
- De gemeente mag strategisch meedenken over verdere invulling en realisatie van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel;
- De mogelijkheid om deel te nemen aan werkgroepen, waar we kennis kunnen opdoen en ervaringen kunnen delen met andere partners;
- Drie keer per jaar zijn er partnerdagen, waar verschillende onderwerpen rondom biodiversiteitsherstel aan bod komen en partners van gedachten kunnen wisselen;
- De gemeente krijgt een prominente vermelding op de partnerpagina van de website.
- De gemeente wordt automatisch lid van Stichting Steenbreek.

De toelating als partner vindt plaats op basis van een formele toets door het bestuur van stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel op basis van de onderstaande criteria:

- De gemeente onderschrijft de doelstellingen en de aanpak van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel;
- De gemeente heeft de bevordering van biodiversiteit als beleidsdoelstelling en draagt dit publiekelijk uit;
- De gemeente is jaarlijks bereid om te rapporteren over de voortgang van hun commitment;
- De gemeente is bereid om actief kennis op het gebied van biodiversiteit te delen én in te zetten binnen het netwerk van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel;
- De gemeente beschikt over een actief actieplan of stelt dit op;
- De gemeente levert een financiële bijdrage van €1.550 per jaar.

Wij hebben de bevordering van de biodiversiteit als beleidsdoelstelling in het Groenbeleidsplan. Er zijn verschillende projecten gaande of worden opgezet die betrekking hebben tot biodiversiteit. We hebben een uitvraag gedaan naar een berminventarisatie, om te onderzoeken waar de kansrijke bermen liggen binnen de gemeente. Vervolgens kan daar ecologisch maaibeheer worden toegepast. Verder zijn we al bezig met kringlooplandbouw: het eerste pilotjaar van CMC (Controlled Microbiological Composting) is afgerond. Hierbij wordt bermmaaisel aan een aantal boeren geleverd, wat vervolgens wordt omgezet in compost.

De komende tijd gaan we uitzoeken wat er nodig is voor een actief actieplan voor het deelnemen aan het Deltaplan en om vervolgens het actieplan op te stellen. Ook moet er jaarlijks tijd vrij gemaakt worden om deel te nemen aan de partnerdagen, het rapporteren van de voortgang en het verwezenlijken van de biodiversiteitsdoelen. Hier zitten structurele kosten aan verbonden, waar we een globale raming voor hebben gemaakt.

De stappen die we willen zetten:

- Partner worden van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel
- De doelen verwezenlijken die bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel horen

Kostenraming structureel 1.550 euro voor het partnerschap

Kostenraming structureel 100.000 euro voor de uitvoering

2.2 Biodiversiteit vergroten op kleine schaal

Er is een onderzoek uitgezet in de wijk Uilennest in Bedum voor herinrichting en het biodiverser maken van het openbaar groen. We laten onderzoeken waar binnen de wijk het groen kansrijk is om de biodiversiteit te bevorderen, welke maatregelen hiervoor benodigd zijn en wat voor kosten hieraan verbonden zijn. Daarnaast wordt ook ingezet op de natuurbeleving van de inwoners en wordt er in samenspraak met de omwonenden tot een kansenkaart gekomen. De wens is om dit ook voor andere wijken en dorpen te doen binnen het Hogeland. Het bevorderen van de biodiversiteit bestaat in deze wijk voornamelijk uit bloemenmengsels en ander maaibeheer.

Kostenraming incidenteel 30.000 euro

2.3 Werken met de gedragscode van Stadswerk

Als we werkzaamheden willen uitvoeren die schadelijk zijn voor beschermde planten en dieren kan een ontheffing nodig zijn vanuit de Omgevingswet. Wanneer volgens de voorwaarden van de gedragscode (Gedragscode soortbescherming gemeenten) wordt gewerkt, is een vrijstelling mogelijk.

In de Omgevingswet staat dat we allemaal de plicht hebben om zorgvuldig te handelen en dat we samen verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving. Om ervoor te zorgen dat werkzaamheden in de buitenruimte zo min mogelijk negatieve effecten hebben op de flora en fauna, moeten we volgens specifieke zorgplichten handelen zoals ze staan omschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Er zijn maatregelen beschreven die ervoor zorgen dat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden, waarbij negatieve effecten op aanwezige beschermde soorten worden beperkt. De gedragscode soortenbescherming voor gemeenten is opgesteld om voor specifieke werkzaamheden in overzichtelijk te maken welke maatregelen getroffen moeten worden om ervoor te zorgen dat de flora en fauna zo min mogelijk worden aangetast. Als de werkzaamheden onder de gedragscode uitgevoerd mogen worden, kan het zo zijn dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden op overtredingen van verbodsbepalingen uit de Bal. Maar niet alle werkzaamheden zijn hetzelfde! Daarom moet elke situatie als zelfstandige case worden beschouwd.

Om het werken met de gedragscode makkelijker te maken, kan er een leidraad worden opgesteld. In deze leidraad wordt uitgelegd waarom en hoe er met de gedragscode wordt gewerkt. Alle stappen worden duidelijk beschreven en er wordt een route uitgewerkt van planning tot uitvoering, hiervoor is een incidenteel budget nodig. Voor het bijhouden van de kennis, certificering en het onderhouden van de kwaliteit wordt een structureel bedrag geraamd.

De stappen die we willen zetten:

- Werken onder de gedragscode soortenbescherming gemeenten van Stadswerk. Het college heeft besloten deze gedragscode van toepassing te verklaren, onder voorwaarde dat het beschikbare budget door uw raad beschikbaar wordt gesteld.

Kostenraming incidenteel 20.000 euro voor het implementeren

Kostenraming structureel 50.000 euro voor het onderhouden van de kwaliteit

2.4 Toekomstbestendig groen

In het kader van klimaatadaptatie willen we gebruik maken van de CDOKE begroting voor de bemensing die nodig is om de projecten te organiseren voor het vastleggen van CO₂. Er zijn bijvoorbeeld mogelijkheden om met een subsidie van Bos en Hout bestaande bosgebieden aan te vullen of nieuwe bosgebieden te creëren. Zo ontstaan er meer gebieden voor het vastleggen van CO₂ die toekomstbestendig zijn. Deze bosgebieden kunnen eveneens worden ingericht voor de roekenkolonies. Binnen de gemeente zijn namelijk een aantal locaties waar roeken nestelen, zij kunnen aanzienlijke overlast veroorzaken nabij woningen. Met een ontheffing van de provincie kunnen roeken van de overlastlocaties naar zogenoemde beheerlocaties worden gejaagd, om zo het overlast van de inwoners te verminderen. Door het open karakter van het gebied zijn er te weinig geschikte locaties. Een inrichtingsmaatregel om het leefgebied voor de roek op lange termijn te bevorderen is dus het aanplanten van nestbomen voor roeken. Met behulp van het budget uit de CDOKE begroting kan de bemensing worden gerealiseerd om dit soort projecten te verwezenlijken. Het budget wat is aangevraagd is 100.000 euro voor het jaar 2024.

3. Samenwerking met inwoners

Dit sluit aan bij de ambitie *Het Hogeland werk samen met de inwoners aan groen*. Binnen de gemeente zijn een aantal vrijwilligersgroepen actief bezig om zich in te zetten voor natuur en landschap in de regio. Een aantal inwoners heeft het Groenplatform opgericht om deze projecten en plannen bij elkaar te brengen. Ze ondersteunen beginnende groene initiatieven, bijvoorbeeld met advies en attenderen op subsidiemogelijkheden. Ze hebben met de gemeente het symposium 'Mooi Hogeland!? Samen werken aan herstel van biodiversiteit' georganiseerd. Om vaker groenprojecten samen met de inwoners te organiseren, willen we graag een structureel budget aanvragen. Hiermee kunnen we bijeenkomsten zoals hierboven genoemd organiseren, of kleinere projecten faciliteren.

Alle vrijwilligersgroepen en inwonersinitiatieven willen we graag in beeld hebben en we willen inwoners de juiste ondersteuning kunnen bieden. Samen met Landschapsbeheer Groningen zijn we daarom bezig om een pilot op te zetten voor streekbeheer. Hiervoor hebben we een subsidie aangevraagd bij de provincie en deze is verleend. Streekbeheer is het begeleiden en actief ondersteunen van vrijwilligers- en bewonersgroepen die zich willen inzetten voor versterking, duurzame ontwikkeling en behoud van de natuur en het landschap in hun omgeving. Om een duidelijk beeld te krijgen van alle groepen, bewonersinitiatieven en het draagvlak wordt er een inventarisatie uitgevoerd door Landschapsbeheer Groningen. Ook zullen ze de cultuurhistorische en landschappelijk waardevolle elementen in kaart brengen.

Verder willen we meer raakvlakken zoeken waar we als verschillende teams binnen de gemeente aan samen kunnen werken. Eén van deze raakvlakken is duurzaamheid. Samen met Team Duurzaamheid willen we werken aan een duurzame gemeente op inwonerniveau. Dit gaat bijvoorbeeld om tegels uit de tuin halen (Steenbreek) en vervangen door groen, regenwater opvangen en de tuin inrichten met inheemse planten.

Hier ontstaat in de praktijk een symbiose met hoofdstuk 2.4, Toekomstbestendig groen. Het is voor de hand liggend dat de initiatieven die we samen met inwoners oppakken bijdragen aan CO2 reductie / klimaatadaptatie. Hierdoor kunnen we hier ook gebruik maken van het genoemde budget uit de CDOKE middelen. Omdat wij verwachten dat de initiatieven begeleiden tijdsintensief is, de CDOKE middelen alleen voor capaciteit (uren) in te zetten is en niet alle initiatieven toe te schrijven zijn aan CO2 / klimaat achten wij een aanvullend budget noodzakelijk.

De stap die we willen zetten:

- Samenwerken met inwoners aan groenprojecten

Kostenraming structureel 100.000 euro

4. Organisatie

De dagelijkse werkzaamheden aan het groen worden onder andere uitgevoerd door medewerkers van het Ontwikkelplein. Voor deze groep geldt dat het niveau van vakkennis en vaardigheden gemiddeld niet zo hoog is als we graag willen. Met de fluctuatie van de inzetbaarheid wordt elk jaar rekening gehouden. Wij hebben zorgen over de comptabiliteit tussen enerzijds de vraag (kwantiteit en kwaliteit) vanuit beheer en onderhoud en anderzijds de ontwikkeling rondom doelgroepen.

Binnen het Sociaal Domein wordt gewerkt aan een business case voor het Ontwikkelplein. In de business case wordt duidelijk hoe, waar en in welke mate de doelgroepen inzetbaar zijn voor beheer en onderhoud. In de business case wordt onderscheid gemaakt tussen korte, middel en lange termijn.

De nieuwe ontwikkelingen in de openbare ruimte hebben een grote invloed op de werkzaamheden van Team IBOR-Infra. Door klimaatverandering worden aspecten zoals waterhuishouding, biodiversiteit en hittestress steeds belangrijker. In het integrale beleidsplan moeten wij hier zeker op anticiperen. Dit sluit ook aan bij de ambitie *Het Hogeland betreft 'groene belangen' vroegtijdig in de ruimtelijke planvorming en zorgt voor een evenwichtige afweging*. Bij deze ambitie is het ook van belang dat er planmatig wordt gewerkt bij projecten, zodat het groen zo goed mogelijk beschermd kan worden. In de praktijk zijn plannen namelijk regelmatig in een vergevorderd stadium voordat er advies wordt gevraagd over het aanwezige groen. Hierdoor kost het aanpassen van het plan veel tijd, waar de projectplanning niet altijd rekening mee houdt.

Afgelopen jaar is het nieuwe meldingssysteem BuitenBeter in gebruik genomen voor meldingen van de openbare ruimte. Met dit nieuwe meldingssysteem kan de melder de precieze locatie aangeven op een kaart en er kunnen foto's van de situatie worden toegevoegd.

Uit de voorgaande hoofdstukken blijkt dat de basis op een aantal punten nog niet op orde is. Dit heeft ook een organisatorisch component. Het blijkt dat een tweede groenbeheerder essentieel is om professioneel en klantgericht te werken. Deze tweede groenbeheerder willen wij financieren uit de zogenaamde VAT-kosten. VAT staat voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht en is een containerbegrip dat wordt gebruikt om de kosten die gemaakt moeten worden om de daadwerkelijke uitvoering in goede banen te krijgen en te houden te duiden. Deze VAT-kosten worden berekend als 15% van de totale budgetten. Concreet houdt dat in dat 15% van alle in dit plan genoemde kostenramingen uit VAT-kosten bestaan. Het spreekt voor zich dat niet alle VAT-kosten ten bate van een tweede groenbeheerder komen.

5. Openbare speelvoorzieningen en beweegtuinen

De ambitie is dat kinderen goed kunnen buiten spelen. Dit helpt kinderen in hun ontwikkeling: kinderen leren grenzen kennen en verleggen, maken vriendjes en ontdekken de buurt. Speelplekken zijn daarnaast belangrijke ontmoetingsplekken, niet alleen voor kinderen maar ook voor (groot)ouders en andere buurtbewoners. Goede speel- en beweegtuinen verspreid over de verschillende dorpen stimuleren daarnaast beweging bij jong tot oud en bevorderen zo de gezondheid van de bewoners. Om dit te bewerkstellen wordt er een speelruimteplan opgesteld die de leidraad (beleid) voor de inrichting van gemeentelijke speel- en sportvoorzieningen wordt. Het plan heeft als doel om goede afspraken tussen de gemeenten en de speeltuinverenigingen met betrekking tot het beheer, onderhoud en de inspecties van speeltoestellen vastgelegd te krijgen in beleid en beheerovereenkomsten. Naar verwachting kunnen wij dit beleid in de loop van 2024 aan uw raad voorleggen.

Voor de inrichting van de formele speelplekken is specifieke wetgeving vastgesteld in de vorm van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Hiermee wordt de veiligheid van de speelplekken gewaarborgd. Hiervoor organiseren we jaarlijkse keuringen en herstellen we indien mogelijk bestaande toestellen. Zodra tijdens een inspectie vastgesteld is dat een toestel of ondergrond aan het einde van zijn levensduur is, moeten wij deze verwijderen.

Tijdens onze laatste inspectie is gebleken dat relatief veel toestellen en ondergronden aan het einde van hun levensduur zijn. Deze toestellen zijn verwijderd. Het beschikbare budget voor vervanging van toestellen is niet toereikend om de voorzieningen op niveau te houden. Om deze reden stellen wij een tussenstap voor om op korte termijn incidenteel tot vervanging van ongeveer 20 toestellen inclusief ondergrond over te kunnen gaan.

Kostenraming incidenteel 300.000 euro.

6. Kostenraming

In onderstaande tabel staat een overzicht van alle kosten, incidenteel en structureel, die in dit plan van aanpak zijn geraamd. De kostenraming bevat niet alleen kosten voor de uitvoering maar ook de VAT.

Tabel 1 Kostenraming plan van aanpak

Onderwerp	Incidenteel (in €)	Structureel (in €)
1.1 Data op orde en planmatig beheer	450.000	200.000
1.2 Achterstallig boomonderhoud	790.000	
1.3 Onderhoud bosgebieden	250.000	200.000
1.4 Begraafplaatsen	200.000	
1.5 Invasieve exoten		200.000
2.1 Deltaplan biodiversiteitsherstel		101.550
2.2 Biodiversiteit op kleine schaal	30.000	
2.3 Gedragscode Stadswerk	20.000	50.000
3 Samenwerking met inwoners		100.000
5 Openbare speelvoorzieningen en beweegtuinen	300.000	
Totaal	2.040.000	851.550